

Izšla vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopis naj se pošilja uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. — Lastnik konsorcijskega lista: Edinost. — Tisk: tiskarna Edinost. — Naročnina: znaša na mesec L 3.—, pol leta L 13.— in celo leto L 36.—. — Telefon: uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot.; oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inšeratijski oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšeratijski oddelek se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška Aa. 20.

Iz Jugoslavije.

Proslava »Dneva svobode« v Mariboru.

MARIBOR, 3. Prošlo nedeljo je po dolgih mračnih dneh zopet zasijalo sonce. Bil je lep jesenski dan; takoj zjutraj so bile na mariborskih ulicah naše marljive nabiralke, ki so prodajale znake z napisom »nedorešeni domovini 28. X.« Ljudje so znake radi kupovali, saj je vsak rad položil 2 K za »dar svobode«. Okoli polдне je bil redko kdo brez znaka. Glavna stvar pa je bila zvečer v gledališču. Gledališče je bilo že zjutraj razprodano in mislimo, da je bilo malokdaj v svoji preteklosti tako nabito polno, kakor ta večer, pa tudi malo enakih večerov je doživelo, kakor je bila prva proslava »dneva svobode«. Večera se je udeležil poleg drugih tudi general Maister, ki ga je občinstvo veselo pozdravilo. Glavna stvar pa je bila naša polna galerija, tam smo videli naš pravi Maribor. Večer je otvorila godba pod vodstvom kapelnika Herzoga, na to je dr. F. Müller v krasnem govoru naslikal prvi dan naše svobode. Njegov govor je izzval vihar navdušenja in »Glasbene Matice« s svojim »Popotnikom« in »Koroskim narodnim pesmimi«. Kdor pozna naš moški zbor pod vodstvom pevovodje Oskarja Deva, si more predstavljati, kako lepo so donele ubrane naše pesmi, naše znanke, in ko so pevci zapeli se »Maistrovo« je občinstvo priredilo generalu burne ovacije. Na to je Bogica Nučičeva, mala deklica, deklamirala Gregorčičevo »Naš skupni dom« z nežnim glasom, pa krepko in odločno. Ko se je zadaj dvignil zastor, je stala na odru četa naših sokolov, dečkov in deklic v belih oblekah, ki so izvajali lepe vaje in nazadnje v pohodu zapeli »Zovi, samo zovi«. Bil je to krasen prizor. Za njimi je pevski zbor zapel »Buci morje adrijskono«, ki je globoko odmevalo v dušah poslušalcev. — Po premoru je godba igrala simfonijo »Jugoslavija«, ki v lahko razumljivi godbi izraža, kako so se vse tri naše himne zlele v eno. Sledila je »Bajka o kralju Matjažu«, ki jo je za ta večer napisal dr. Iv. Lah. Videli smo babico, ki sedi čez sto let v Mariboru med svojimi vnuki in govori z njimi o slavnostnem dnevu. Otroci jo izprašujejo o kralju Matjažu in o preteklosti. Babica jim razlaga na njih vprašanja, kako je bilo prej v Mariboru in kako je Maribor postal jugoslovansko mesto. Da jim bo vse jasno, jim pripoveduje bajko o kralju Matjažu, ki je spal globoko v koroskih gorah. Narod je čakal na njegov prihod, kajti tuji so vladali nad njim. Takrat je nastala strašna vojna, toda čez pet let je bil tuj rod premagan in dne 28. oktobra je vstal kralj Matjaž. Ko pa je stopil na dom, mu je prišla nasproti srbska vojska. Nato je sledila nepozabna slika. Zaginjalo se je dvignilo in zagledali smo v »živi sliki« krasen prizor. Kralj Matjaž je stal s svojo vojsko pred svojo vrvino in je podajal roko srbskemu poročniku, ki je ravno kar s svojo četo prodiral preko koroskih gor. Bilo je veličastno videti 40 srbskih vojakov z nasajenimi bajoneti, v polni opravi, kako so stali kot zvesti pobratimi, pripravljeni braniti naš skupni dom. Navdušenje in gledališče je bilo nepopisljivo. Mnogim so stopile solze radosti v oči. Godba je igrala »Bože pravde«. Toda babica je pripovedovala naprej: Narod je prehitro pozabil svoje trpljenje, in tuji so zopet zasedli našo zemljo. — Dvignila se je zopet zadnja zavesa in pred nami se je pokazala »neodrešena domovina«. V solnčnem siju smo zagledali naš narod, žalostno stoječ ob obrežju, za katerim so se videli jambori pomorskih ladij. Napisli krajev so oznanjali, odkod so doma naši bratje. Slika je učinkovala s svojo slikovitostjo in krasoto. Toda babica je pravila naprej: sokolci so se vzgajali v sokole, narod je pridno delal in tuje je moral z naše zemlje — tako je vstala končno svobodna Jugoslavija: zopet se je dvignilo zaginjalo in na živi sliki smo videli našo Jugoslavijo, srečno in svobodno, obdano od vsega naroda in vojske, s Sokoli in Orli, z orožjem in zastavami, na teh pa je ležala grmada starih spominov na svetovno vojno. Nepozaben prizor. Godba je zaigrala »Lepo našo domovino«, vse občinstvo je bilo in odhajali smo iz gledališča vsi v eni misli, da tako lepega večera še v Mariboru nismo imeli. — Bila je želja občinstva, da bi se ta epored se ponovil, ker mnogi niso dobili vstopnice. V torko popoldne se je predstava ponovila za dijstvo. Zvečer je bila bakljada, v sredo je bil pohod po mestu in zborovanje na glavnem trgu. — Želim le, da bi se bil ta dan po vseh naših mestih tako lepo slavil, kakor v Mariboru. To je bil dokaz naše državne zavesti.

Obletnica narodnega osvobođenja v Splitu.

SPLIT, 3. Obletnica narodnega osvobođenja se je, kakor že javljeno, v Splitu praznovala svečanostno. Ob 8 zjutraj je godba svirala po mestu budnico. Ob 9'30 je bila svečana sv. maša, kateri so prisostvovali zastopniki oblasti in različnih uradov ter družtev. Ob polenajstih se je v občinskem gledališču začela velika skupščina. Govorniki so v vznemirnih besedah poudarjali slavnost dneva, podali ugodovino razvoja narodne misli in potek narodnega zedinjenja ter pozivljali občinstvo, naj se z vso ljubeznijo oklene matere Jugoslavije. V tem zmislu so bile tudi prečitane resolucije, ki so jih nazvoči sprejeli z viharim navdušenjem. Ob sviranju narodnih himen se je množica razšla. Nato so godbe korakale po mestu in svirale narodne komade. Povsod po mestu so plapolale narodne trobojnice.

Proslava osvobođenja Čehoslovaške v Belgradu.

BELGRAD, 3. O priliki proslave obletnice osvobođenja je bilo v čehoslovaškem poslanstvu sprejemanje. Od strani naše vlade so

prišli čestitat ministrski predsednik Ljuba Davidović, pooblaščenec ministra za zunanje stvari Mihajlo Gavrilović, dvorni maršal Baluždić, nadalje narodni poslanci, kakor tudi zastopniki vseh tujakšnih poslanstev. Popoldne je sprejemal poslanik Kalina čehoslovaško kolonijo. Zvečer je bila slavnostna akademija.

Ministrski predsednik na potovanju.

BELGRAD, 3. Predsednik ministrskega sveta Davidović se bo v kratkem odpeljal na potovanje po državi. Nadomestoval ga bo v ministrskem svetu podpredsenik Biankini. Ministrski predsednik ostane na potovanju približno 16 dni.

Osebnosti.

BELGRAD, 3. Minister za socijalno politiko Korač je odpotoval v Zagreb. BELGRAD, 3. Minister za prehrano in obnovo zemlje Bukšeg je lahno obolel.

Minister za poljedelstvo.

SARAJEVO, 3. »Glas Naroda« objavlja posebno vest iz Belgrada, da bo za poljedelskega ministra imenovan Šekija Gluhic.

Valutno vprašanje.

BELGRAD, 3. V soboto popoldne je bila seja ministrskega sveta, v kateri so razpravljali o valutnem vprašanju in o vprašanju izvoznice. Sklenilo se je, da se bodo krone kolektivale s posebnimi znakmi. Dalje se je razpravljalo o carinah in o ključu izvoznice v zunanjem in notranjem prometu.

Japonska vojna misija v Belgradu.

BELGRAD, 3. Japonska je ustanovila stalno vojno misijo v Belgradu. Šef misije je kapetan glavnega stana Juydi, ki je poslednji dve leti bival v Rusiji.

Sestanek školo v Sarajevu.

BELGRAD, 3. Vsi katoliški škofje, ki so konfirirali s pravoslavni škofi v Belgradu, so odpotovali v Sarajevo.

Začetek predavanj na belgrajskem vseučilišču. BELGRAD, 3. Dne 1. novembra so se začela redna predavanja na filozofski in juridični fakulteti belgrajškega vseučilišča.

IZ ČEHOSLOVAŠKE.

Jugoslovansko vojaško odposlanstvo na Češkem.

PRAGA, 3. (ČTU) Jugoslovanski vojni minister Hadžić je v nedeljo v spremstvu podmaršala Diviša in podpolkovnika Kalhonsa obiskal z jugoslovansko misijo častniško šolo v Mylovicah, kjer je prisostvoval vajam pehote in topništva. Isti dan je general Hadžić obiskal Sokola v Žizkovem, kjer je z velikim zanimanjem zasledoval telovadne vaje. Jugoslovanskim gostom so priredili povsod viharne ovacije.

PLZENJ, 3. Jugoslovanska misija, ki je gost ministrstva za narodno obrambo in vsega čehoslovaškega naroda, je dospela v Plzenj, kjer je bila sprejeta z viharimi živjokli in z narodno himno. Ministra Hadžića in njegovo spremstvo so sprejeli z najpriširnejšimi ovacijami. Plzenjski župan Pick je imel pozdravni govor, na katerega je minister Hadžić odgovoril in v katerem se je spomnil bojev obeh narodov za svobodo. Minister je končal svoj govor s klicem: »Živela Čehoslovaška republika, nazdar bratje Čehi!« Nato je korakal minister mimo častne stotnije 36. pehotnega polka in oddelka Sokolov, pri čemer sta se svirali obe narodni himni. Nato je minister Hadžić posetil škodovo tvornico.

Češko stališče v reškem vprašanju.

PRAGA, 3. Češki »Národní Listy« pišejo o reškem vprašanju med drugim: Če ne presojamo vprašanja s stališča laških čustev, ne moremo utajiti, da ta rešitev ni pravična in ne stvarna, da bo tako konstruirana Reka hirajoč državni organizem ter da je edina možna rešitev, dati Reko brezpojojno Jugoslaviji, kakor je to predvidel tudi maksimalni program, s katerim je Italija stopila v vojno in katerega obsega »Patto di Londra« z dne 26. aprila 1915. Reka je bila že za madžarskega gospodarstva pasivno pristanišče, dasi je Pešta s tarifnimi ugodnostmi in subvencijami podpirala odpravo blaga čez Reko, bila bi velika finančno breme za Italijo in bode živovarila tudi pod protektoratom Zveze narodov. To je ugodna Reke, v katere bližini je — Trst. Ko je dr. Kramar odhajal na mirovno konferenco v Pariz, se je izrazil takoj na potu napram laškim časnikařem, da Reka mora pripasti Jugoslaviji; z isto gotovostjo je zastopal jugoslovansko pravo na Reko tudi v Parizu samem spricu italijanskih državnikov. To je stališče, katero tudi danes dolžna naše razmerje napram romantičnemu poskusu d'Annunzijevemu. Če bi svet petorice hotel rešiti reško vprašanje v zmislu vmesne države, polaga na njegova tla kali nove vojske.

Češka narodna skupščina.

PRAGA, 3. Po otvoritvi nedeljske seje narodne skupščine se je predsednik Tomašek spominjal 30. oktobra lanskega leta, za Slovaško zelo važnega dne, na katerem se je proklamirala deklaracija slovaškega naroda. Nato se prešli na dnevni red, čigar prva točka je bilo poročilo socijalističnega odseka o zakonskem načrtu glede rekvizicij stanovanj po občinah. Poročevalec socijalističnega odseka Jareš je konstatiral, da novi zakon razširja pravice občin glede rekvizicij stanovanj in da omeja pravice hišnih posestnikov. Zakonski načrt je ne samo v krogih hišnih posestnikov, temveč tudi v krogih najemnikov izzval precejšnjo nevoljo. Vlada bi ob normalnih razmerah ne predložila tekega zakona. Toda zlasti radi bližnje zime se morajo odrediti strože odredbe, da se prepreči stanovanjska katastrofa. Govornik je priporočal, naj se zakon sprejme. Po izvajanjih nekaterih govor-

nikov, ki so precizirali stališče k temu zakonu, je izjavil minister za socijalno skrbstvo, dr. Winter, da priznava vse predložene ugovore in graje k temu zakonu; položaj je pa tak, da se ne more izogniti temu, da se sprejme ta zakon. Vendar pa je to le prehodno stanje, ki bo trajalo kvečjemu eno leto. Minister ve, da se s tem zakonom ne bo rešila stanovanjska kriza. Stanovanjska kriza se more rešiti le z gradbo novih hiš, za katere je vlada dovolila posebne podpore. Uspeh tega se bo videl šele v poletju. Začasno se mora premagati to prehodno stanje. Pri glasovanju je bil zakon z nekoliko izjemembami sprejet v prvem in drugem branju. Poročevalec Hrdlička (socijalni demokrat) je nato poročal o zakonu glede varstva malih poljedelskih zakupnikov. S tem zakonom se zagotovi malim zakupnikom zemlja, ki jo imajo v zakup, da se jim zakup ne sme odpovedati in zakupnina se ne sme zvišati. Po sprejetju tega zakona se je seja zaključila. Prihodnja seja bo 5. novembra.

Časnikarske zbornice na Češkem.

PRAGA, 3. Ministrstvo za socijalno skrbstvo je izdelalo zakon o zbornicah in pokojninah časnikarjev.

Slovaško vprašanje.

PRAGA, 3. Klub slovaških poslancev je imel sejo, v kateri je s 23 proti 4 glasovom sklenil, da vztraja pri svojem sklepu z dne 8. oktobra, s katerim se poslancema Hlinki in dr. Jehlički odreče mandat. Ljudska stranka se pozivlja, naj imenuje svoja kandidata za ta dva prosta mandata.

Jadransko vprašanje.

Reško vprašanje nevarno za obstoj Zveze narodov.

PARIZ, 4. »Echo de Paris« zagotavlja, da bo francoska vlada vnovič posredovala pri Wilsonu v prid italijanskemu načrtu. Temu koraku se baje pridruži tudi Anglija.

»Echo de Paris« se boji, da bi moglo reško vprašanje vplivati na usodo versailleske pogodbe, ker bi mogla Reka postaviti ameriško politiko v nasprotje z evropsko. Obstojna možnost — piše list — da predsednik Wilson umakne pogodbo, ker se bo prepričal, da se bodo njene določbe kršile, če ne boste Anglija in Francija izvršili potrebnega pritiska na Italijo. Predsednik Wilson bi lahko jutri rekel, da ni vzroka za nadaljnji obstoj Zveze narodov, ker je ugotovil, da prevladujejo evropski interesi nad interesi Zveze narodov. Tudi če stvar ne pride tako daleč, reske zadeve so imele že toliko posledic, da se lahko domneva, da bo Reka še lahko kamenček, ki pade v mehanizem Zveze narodov. Evo zakaj treba resno vzeti d'Annunzijev čin.

Naše mnenje je pa, da ni d'Annunzijev čin resen zato, ker je bil izvršen pod njegovim vodstvom, temveč zato, ker postaja vsak dan jasnejše, da je d'Annunzio samo orodje v rokah ljudi, ki predstavljajo na italijanskem političnem polju nekoliko več nego on. In prej ali slej bo Italija itak prisiljena, da dvigne zastor izpred reskega pozorišča, da bo postavljena pred dilemo: ali je za d'Annunzija, t. j. ali odobrava njegov čin, ali je pa proti njemu. Tedi bi se moglo uresničiti proročanje lista »Echo de Paris« o »kamenčku v mehanizmu Zveze narodov. Drugo vprašanje pa je, ali bi Italija v tem slučaju prišla bliže svojemu cilju, ali pa bi se ti cilji pomeknili v svojem, morda nikdar nedosegljivo daljavo. Ne gre tu samo za Reko, kajti Reka je res samo »kamenček«, del velike stene: jadranskega vprašanja v celoti; jadransko vprašanje je pa šahovno polje, na katerem igrata Italija in Jugoslavija igro, ki jo zasleduje cel svet, kajti od izida te igre je odvisen bodoči evropski mir. Če se torej reško vprašanje promatra s tega stališča, in s tega stališča se tudi mora promatrati, je jasno, da skriva v sebi velike nevarnosti za obstoj Zveze narodov, od katerega je, seveda, odvisen tudi bodoči mir v Evropi. Tega se zaveda v prvi vrsti Amerika, ki je pri stvari sicer tudi prizadeta, toda veliko manje nego evropske države. Zato je tudi razumljivo, da je odklonila Tito-ni-jev načrt, kajti njegova »rešitev« jadranskega vprašanja bi ne bila rešitev, temveč ustvaritev še zapletenejšega položaja, ki bi ne mogel dolgo trajati, ker bi bil protinaraven in krivičen.

Amerika je želela, da bi se jadransko vprašanje čim prej rešilo in je zato vplivala z vsemi možnimi sredstvi na Italijo. Doteknila se je celo njene najobčutljivejše strani: njene gospodarskega položaja, in ji objubil svojo pomoč, toda Italija ni hotela razumeti in je vztrajala pri svojem ter zavlekla rešitev jadranskega vprašanja do danes. Krivda, da ni jadransko vprašanje še rešeno, zadeva torej v prvi vrsti Italijo samo, kakor ugovarja tudi večeršnji »Secolo« v polemiki z »Ideo Nazionale«, ki mu očita, da je hotel prodati rešitev jadranskega vprašanja za deset milijard. (Polemika je namreč v zvezi s »Secolovim« člankom, ki smo ga pred par dnevi posneli, v katerem so se navajale točke Wilsonovega programa za rešitev jadranskega vprašanja in koncesiji, ki bi jih dovolila Amerika Italiji, če odneha od svoje trdovratnosti [dovoljenje novega posojila, olajšave pri izdanih posojilih, pritisk pri Angliji in Franciji glede kolonij v prid Italiji itd.]) »Secolo« zavrača precej ostro očitanja lista »Ideo Nazionale« in pravi med drugim: »Četudi so nam naredili zavezniki in pridruženici veliko slabega, največje zlo smo si vendar naredili mi sami.«

Vsi izgovori, češ drugi so krivi, da ni jadransko vprašanje še rešeno, so torej prazni. Seveda nekdo mora biti vedno krivec. Sedaj, ko so zavezniški začeli siliti z rešitvijo jadranskega vprašanja, ko se govori, da ste Anglija

in Francija posredovali pri Ameriki, da boste posredovali pri Jugoslaviji in (to se sicer, vsaj v italijanskih listih, ne govori) brzokone tudi pri Italiji, ki je prišla vseh svojega zahtevanja v zagato, iz katere je težko najti izhod, sedaj išče italijansko časopisje tudi krivca tam, kjer ga ni: v Jugoslaviji. Zanimivo je kakor piše o tej zadevi »Secolo«, ki se vedno brani stališče, da so edina pot k rešitvi jugoslovansko-italijanske pogajanja. »Mnogi pravijo — pravi »Secolo«: »Saj mi smo pripravljani na pogajanja, toda Jugoslavlani so vedno odklanjali vsako razpravo. To ni točno. Jugoslavlani niso nikdar svojevoljno odklanjali razprave: bili so pač izključeni od leta 1915 do danes. Zakaj ni bila Srbija pripisčena k pogajanjem za londonsko pogodbo, kakor smo mi takrat v teh le stolphci zahtevali, ker smo predvidevali, kaj se bo potem zgodilo? Gotovo ne zato, ker Srbija ni hotela. Zakaj so bili onemogočeni tekem delovanja konferencie poizkusi direktnega sporazuma med Italijani in Jugoslaviji? Ker naši zastopniki niso nikdar hoteli začeti z razpravljanji s srbskimi zastopniki in sicer zaradi slabo umevanega dostojanstva, a ne zaradi pomankanja dokazov. Ko je vrhovni svet izrazil željo, da bi slišal Orlandoovo mnenje in mnenje srbske delegacije glede jadranskega vprašanja, je Orlando izjavil, da ne more prisostvovati jugoslovanskemu »exposéju«, češ da bi to ne bilo v skladu z ugledom Italije. To vedenje je užalilo naše nasprotnike Jugoslavlance, katerih narodno edinstvo so priznali pozneje vsi razum nas. Prejšnje napake so krive zmedenosti naših sedanjih zastopnikov na mirovni konferenci. Težko je sicer predlagati pogajanja, ki jih nismo nikdar hoteli, toda ne smemo vztrajati pri poizkusih ponizovanja drugih, katerega se mi s svoje strani branimo. Tudi med najzagrizenjšimi jugoslovofobi ni nobenega, ki bi ne trdil, da bomo morali biti jutri z Jugoslavijo po sili dobri prijatelji. Ne sledimo vestem neodgovornih informatorjev, češ Jugoslavlani se nečejo pogajati in ne padajmo z druge strani Jugoslovonom v naročje, proseči jih za pogajanja, toda ne postrujmo spora in naredimo, kolikor moremo, da pride do prijateljskih in spravljivih stikov.«

IZ RUSIJE.

Judeničeva vojska obkoljena.

LONDON, 5. (S.) Neke radiobrizgovjaka iz boljševiškega vira pravi, da je vojska generala Judeniča baje obkoljena.

Uradna poročila glavnega stana Denjkinove vojske.

PARIZ, 5. (S.) Kratka vsebina uradnih poročil iz Denjkinovega glavnega stana: Položaj na južni fronti: 1. Armada generala barona Wrangela je napredovala ter zasedla črto 80 km severno od Caricina; ušla je 1000 mož. 2. Armada donskih kozakov je zasedla progo 200 km južno od Voroneža. 3. Prostovoljska armada je zasedla mesto Jelec, važno železniško križišče 100 km severno od Voroneža. V smeri proti Tuli se razvijajo boji; prostovoljska armada, ki je začela južno od Orla ofenzivo, je porazila 8 sovjetskih polkov, ušla več sto mož in en brigadni štab. V smeri proti Brjansku (znano mesto zaradi svojih velikih metalurških tovarnih in važno železniško križišče na progi Gomel—Moskva) je bil sovražnik premagan; Sjevsk, 10 km južno-zapadno od Orla, je bil zopet zavzet, naše čete so dosegle črto reke Neruse. V smeri proti Mogilevu Podolskemu na Dnjestrju je bil sovražnik (takoimenovana ukrajinska vojska) izgnan iz Braclova in Tulezna, 40 km vzhodno železniškega križišča Smerinke; ušli smo 1000 mož in glavni štab ukrajinske vojske ter zaplenili 18 strojev.

Boj proti boljševikom.

BEROLIN, 3. Wolffov urad poroča iz Hel-singforsa: Položaj severozahodne armade pod poveljstvom Judeniča je vkljub posameznim lokalnim uspehom ogrožen. Alarmujoče vesti o uspehih in o izpraznitvi Petrograda se niso uresničile. Po zanesljivih vesteh so ostali boljševiki prejškoslej gospodarji v Petrogradu in okolici ter zbirajo pod osebnim vodstvom Trockega elite čete. O položaju v glavnem mestu se izraža Trockij takole: Dne 21. oktobra je imel inicijativo Judenič. Dne 22. oktobra pa je prešla rdeča armada v napad in je prizadejala nasprotniku hud udarec. Omajali smo položaj njegovih čet in mu iztrgli glavno posojanko in ako bomo svoje moči še bolj napeli, bo prvemu udarcu sledil kmalu odločen udarec. Petrograjski menševiki so svoje moči ponudili za obrambo mesta.

Mirovna konferenca.

O ladjah, ki jih je prodala Nemčija Nizozemski.

CURIH, 5. (S.) Iz Berolina poročajo: Odgovor nemške vlade na noto medzavezniške komisije od 17. oktobra glede onih pet ladij, ki jih je Nizozemska kupila od Nemčije, pravi, da so bile te ladje prodane v času, ko so se bile v gradbi leta 1915-16. Zahvela zavezni-kov po zasegi teh ladij ne more temeljiti na premirnih in mirovni klavzulah. Nemška vlada predlaga, naj se podvržejo razsodnemu sklepu, ki se doseže potom dogovora med zavezničimi in pridruženimi vlastmi ter nizozemsko vlado glede narodnosti teh petih ladij. Nemška vlada prizna veljavnost sklepa, tudi če je leta nasproten nemškemu nazoru.

Prvi sestanek izvrševalnega odbora Zveze narodov v Parizu

PARIZ, 5. (S.) Vrhovni svet zavezničev se je sestala danes zjutraj pod Pichonovim kredsedstvom; sklenil je, da bo Pariz sedež za prvi sestanek izvrševalnega odbora Zveze narodov; sestanek se mora vršiti v otičled

udejstvitvi mirovne pogodbe. Svet je začel proučevati ostala vprašanja, ki se še morajo rešiti.

Nota Nemčiji.

ZURIH, 5. (S.) Iz Berolina poročajo: Ententna nota Nemčiji izjavlja, da se bo uredil v Parizu zapisnik glede predložitve ratifikacij ker je bila pogodba odobrena od Nemčije in od treh ententnih velevladi. Nota pripominja, da bo kmalu določen rok, ki se sporoči 5 dni prej. Zavezniški uveljavijo mirovno pogodbo, ko Nemčija izvrši premirne klavzule in druge dogovore. Nemčija se naproša, naj da svojim pooblaščenec neomejeno oblast za podpis drugega zapisnika, ki je priključen noti in da pošlje dne 10. novembra v Pariz 19 pooblaščenec, da uredi z ententnimi zastopniki vprašanje ustanovitve vladnih in upravnih komisij v saarskem ozemlju in vprašanje ljudskega glasovanja, ki se mora izvršiti v Slezijski in vzhodni Prusiji ter vprašanja izročitve oblasti in službe zavezničnim četam, ko se umaknejo nemške čete. Pooblaščenec bodo razum tega uredili vprašanje prevoza zavezniških čet.

Iz Francije.

Branitelj Maubengea general Fournier pred vojnim sodiščem.

PARIZ, 4. (S.) Danes se je pod predsedstvom generala Maistreja sestala posebni vojni svet, pred katerega je prišel general Fournier, branitelj Maubengea; prečitale so se razne listine, nakar se je razprava odgodila, da se morejo vršiti še nadaljne preiskave.

Velika železniška nesreča na Francoskem.

SENS, 4. Sinoči okoli 22 je trčil vlak 651, ki je prihajal iz Geneve, v luksuzni vlak 33, to je Orient-Expresse, ki se je ustavil na poti iz Parza med Ville Perretom in Pontom sur Yonne, da počaka znamenje, da je proga prost.

Doslej so izveleki izpod razbitih vozov 12 mrličev. Kakih 30 ranjencev so odpeljali v Sens in Montreux.

PARIZ, 4. Ob priliki železniške nesreče pri Sensu so bili zadnji vagoni luksuznega vlaka Pariz—Bukarešt, ki vozi skozi Svico, Italijo in Jugoslavijo, popolnoma razbiti. Kakih 30 potnikov je bilo na mestu mrtvih. Ranjencev je okoli 100. Govori se, da je bilo v zadnjih vagonih, ki so največ trpeli, največ Bolgarjev in Srbov. Na vlaku, ki je trčil ob Orient-Expresse, je bil razbit samo prvi vagon.

Iz Anglije.

Število nemških čet v baltičskih pokrajinah.

LONDON, 5. (S.) Dolnja zbornica: Winston Churchill je odgovoril na vprašanje, koliko čet ima Nemčija v baltičskih pokrajinah, da znaša število vojakov okoli 35.000; od teh vojakov da se želi 15.000 vrniti v Nemčijo, dočim se je ostalih 20.000 združilo pod poveljstvom generala Bermonta, katerega je proglasil Judenič izven zakona.

Iz Amerike.

Delovna konferenca v Washingtonu.

WASHINGTON, 4. Na mednarodni delovni konferenci v Washingtonu se je razpravljalo o vprašanju brezposelnosti delavcev. Predsednik upravnega odbora, Artur Fontaine, je izjavil, da se bo bavila z vprašanjem zavezniških delavcev v sovražnih državah in nasprotno komisija za brezposlene delavce. Ta komisija je predložila tudi predlog za sodelovanje žensk pri delovni konferenci. Razum tega se je zahtevalo, naj se izpremeni 3. točka versailleske pogodbe (tako, da boste v vsaki državni delegaciji zastopani dve ženski; ena za vlado, a druga za delavsko stranko).

Lodgejev predlog glede Santunga odklonjen.

NEW YORK, 4. (S.) Senat je odklonil z 41 glasovi proti 26 Lodgejev predlog, ki zahteva razveljavljenje klavzule v mirovni pogodbi z Nemčijo, po kateri bi prelehe nemške pravice do Santunga na Japonsko.

Obnovitev angleško-japonske zveze.

TOKIO, 4. Japonska vlada poroča, da se Japonska pogaja z Anglijo radi obnovitve angleško-japonske zveze.

Italija proti Grški.

CARIGRAD, 3. Carigradski list »Libre Parole« doznava, da je italijanska mirovna delegacija proti grčkim zahtevam na turški ozemlje. List pripominja, da se opaža Turčiji bolj prijazno razpoloženje.

Visoki angleški poverjenik na Dunaju.

BASEL, 5. (S.) Iz Dunaja poročajo: Visoki angleški poverjenik Francis Lutley je prišel na Dunaj, kjer ga je sprejel v audijenci predsednik narodne skupštine Seitz.

Švicarski točaji.

ŽENEVA, 4. (S.) Italijanska lira 50'70, nemška marka 17'5, avstrijska krona, nova 5'40, stara 5'25, angleški funt 23'20, francoski frank 62'10, ameriški dolar 5'53.

Perejo se!

Oglašajo se drug za drugim: sedaj Berchtold, sedaj grof Otakar Czernin itd. — tisti, iz bivše monarhije, ki jih obremenja grozna odgovornost na veliki katastrofi, ki je prišla nad svet, nad vse človeštvo. Seveda so sedaj vsi nedolžni. Nobeden ni hotel vojne in le dogodki, razvoj stvari, ki jih oni niso mogli preprečiti, da so jih dotirali do usodnih ukrepov.

Da, celo Berchtold, tedanji avstrijsko-ogrski minister

dokumentov, sporočil iz Berolina, da je lagal pokojnemu staremu in duševno obnemoglemu cesarju, da je izmamil iz njega podpis na ultimatum Srbiji, oziroma napoved vojne — da bi moral hoteti, da se izbriše v svetu vsak spomin na njegovo prokletje imel Stori bi tako, če bi bila v njem le iskrica dobrega zmisla, vstati in sramu. Ali, ni v njem niti sledu takih čednosti. Oglaš se, pere se! Zastonj! Njegov glotin na državi, ki bi jo moral zvesto in vdano služiti že kot državljani, koliko bolj pa po visoki službi, ki mu je bila poverjena, in po prisegi, ki jo je položil. Krivoprišestnik je bil, zločinec je bil in če bi država še obstajala, bi ga morali postaviti na zatožno klop radi veleizdaje! Njegova neizmerna krivda je ugotovljena. Zato se ne bavimo dalje z njim in njegovimi poizkusi, da bi se razbremenil od velike krivde.

Tudi grof Otokar Czernin, poznejši minister za zunanje stvari, se trudi z velikim »pragmatizmom«. Spisal je svoje »spomine« — veliko, znamenito knjigo, iz katere prinašajo že sedaj odlomke nemški in po njih listi drugih narodov. Prinaša veleizdajne razkritja iz dogodkov, ki so pripravljali to vojno — pripravljali, pravimo, ker »spomini« grofovskega pisca potrjujejo jasno, da so na Dunaju in v Berolinu hoteli krvave razrešitve spora s Srbijo — in iz časa ob izbruhu vojne. Velezanimivo in neizmerno važno pa je prizadevanje grofa Czernina, da bi razbremenil monarhijo s tem, da riše stvari tako, kakor da je bil Berolin tisti zločin! — Zlasti obdoljuje nemške militariste, v prvi vrsti generala Ludendorffa, ki da so preprečili vsa mirova prizadevanja bivše monarhije celo še v času, ko je bil poraz centralnih vlasti že neizogiben, a bi se bila dala monarhija še rešiti. Navaja n. pr. neko dolgo pismo bivšega nemškega državnega kancelarja Michaelisa, kjer le-ta sicer izraža »našo iskreno željo po miru«, a dostavlja hitro, da bi bila kaka ponovna mirova ponudba od strani osrednjih vlasti velika taktična pogreška!

V svojem odgovoru je grof Czernin — kakor pripoveduje v svojih »spominih« — podudal, da »ne more pritrjati optimizmu nemškega tovariša. Dalje, da je rekel v svojem odgovoru: »Ne gre za to, ali se hočemo dalje bojevati, namreč za to, ali se še moremo!« Zato pa smatra kot svojo dolžnost, da opozori pravočasno, da moramo priti do zaključka vojne! Potem piše grof Czernin doslovno: »Med idejami državnega kancelarja Michaelisa in našimi je bil — cel prepad, ki je bil nepremostljiv. V približno istem času pa so se dogajali zakulisni zelo dalekosežni dogodki, ki so odločilno vplivali na potek stvari!«

Ti markantni citati zadostujejo menda, da bo jasno vsakomur prizadevanje grofa Czernina, da bi avstro-ogrske monarhije in nje državne razbremenil vsaj od glavne krivde. Ne dvomimo — saj je vsakdo uverjen o tem, — da je bil Berolin zli duh, ki je hotel vojno, in potem, ko je bilo že vse izgubljeno (kakor priznava grof Czernin izrecno) — nadaljevanje vojne. Ali moti se grofovski pisec, ako meni, da je sebe odvezal od skrivne na pogubi monarhije. Kajti, kaj naj rečemo o državniku, ki mu je poverjena usoda države, če niti v trenutku, ko vidi neizogibno nesrečo pred seboj, ne krene s poti, ki vodi v pogubo?! Vemo, da so bili Avstrijci vezani po zvezi z Nemčijo. Ali, ko gre za življenje, za obstanek, morajo pasti vsi taki ozirom, kajti, ločitev od zavezništva, ki je očitno tira v pogubo, ni nikako verolomstvo, nikak pregrešek na zavezniskih obvezah, ampak je dolžnost, ki jo narekuje čut samoobrane. Te dolžnosti se Czernin in družba — tudi s svojimi kronami člani — niso zavedali. Zato so oni krivci za razpadu monarhije.

Perejo tudi pokojnega grofa Tisza — krivca za madžarske strani. V današnjih časopisih pripovedujejo, kako da je bil on s prvega začetka nasproten krvavemu reševanju spora s Srbijo, kako da je bil uverjen, da more monarhija dobiti zadoščenje diplomatskim potom, kako da je bil nasproten ultimatumu, in kako da je, ko je bil ultimatum sklenjen, zahteval, naj ne bo ta sestavljen tako, da bi bila Srbija prisiljena reči: ne! In ko je bil vendar odposlan tak ultimatum, da je bil on, grof Tisza, uverjen, da je usoda monarhije zapečaten! Vse to pripovedujejo o grofu Tiszi — sedaj! Mi pa vprašamo: kdo ni uverjen, da ne bi bilo prišlo do takega ultimatum, če bi bil grof Tisza odločno izjavil: Ne! V tem slučaju Ogrska ne bo sodelovala! Tudi grofa Tisza perejo zastoj!

In če citate sedaj razne nemške liste v sedanjih Nemški Avstriji, boste čuli, kako so vsi predvidevali nesrečo že od prvega začetka. Graška »Tagespost« pravi n. pr., da je bil cesarski manifest od 16. oktobra 1916, računajoč s sodelovanjem vseh narodov, že istega dne anahronizem, nesmisel, čim je dr. Korosec v odseku delegacije za zunanje stvari izjavil v imenu Čehov in Jugoslovancev, da ste češkoslovaški in jugoslovanski vprašanje mednarodno vprašanje, ki ju more rešiti edino le mirovni kongres. Tako ugotavlja graški list; izogibljaje pa se vprašanju, kako in zakaj je prišlo tako daleč! Ves svet ve, kako so se avstrijski državni trdnjavni upirali domnevi, da bi bili ti vprašanji mednarodni, češ, nihče naj se ne vtika v naše notranje stvari, to vse rešimo že mi sami! Sicer pa ni, da je bila usoda monarhije zapečaten, ko je dr. Korosec podal rečeno izjavo. Zapečaten je bila že poprej: ko so avstrijski državni — in nemški in madžarska javnost z njimi — tako komično, v svoji slepoti in zaslepljenosti in z roganjem odklonili češko in jugoslovansko deklaracijo in so nadaljevali z brutalno politiko nemških »balangov«!!! S tem so podrli zadnji most do rešitve monarhije! Pehnilo so narode definitivno od sebe in jih odvezali od vsake dolžnosti do monarhije, predčrti jim povsem jasno, da morajo misliti nase, ker od te monarhije nimajo več pričakovati ničesar dobrega!

To je resnica, to so zgodovinska dejstva. Zastonj se perejo!

Domače vesti.

Napadi na tiskarno »Edinosti« in »Pučkega Prijatelja«. Ponovljena zgodovina z našo tiskarno se je ponovila zadnje dni s tiskarno »Pučkega Prijatelja« v Pazinu. Navadili so — junaki in napravili znatno škodo. Le pohvaliti moramo to pot cenzuro, da se ni doteknila tozadevnega našega poročila iz Pazina, četudi je bilo brzčas neprijetno. Kajti taki napadi so rana, ki jo je treba lečiti. A ne izleči se nikdar, če rano skrivaš. Kdo bi ustežnil stvar vsaj olepševati češ, saj namen ni umazati, ker napadalcem ni namen, da bi se osebno okoristili — namen ni zločinske naravi, ampak politične; torej nekako idealen. Mi pa pravimo, da je vkljub temu, ali pa morda ravno zato najostreje obsoditi take dogodke, take načine narodne ali politične borbe, kajti znak so posirovljenja, poživljenja — nekulture. V kulturnih narodih naj se politične borbe — pa tudi najostreje — bijejo s sredstvi, ki ne kršijo mej, določenih in začetnih po civilizaciji. Politična borba stremi po vzvišenih, plemenitih ciljih; zato izključuje brutalnost proti političnemu ali narodnemu nasprotniku. Kdor posega v političnem boju po brutalnih sredstvih, kaže, da ni človek civilizacije. Pa tudi odbija od stvari, ki naj ji borba služi, ker jo brutalnost onečestva. Kulturnost boja se kaže v kulturnosti sredstev in oblik boja! To naj pomislijo tisti — da ne rabimo ostreje besede — lahko miselnosti, ki upirajo napade na slovanske zavode ali naprave.

Povratitev živine in orožja s strani Nemčije in Avstrije. »Stefani« poročila iz Rima, da poziva minister za odredene kraje, naj se predložijo do konca t. m. prijave glede živine ali orožja, ki je bilo odvzeto s strani avstro-ogrske ali nemške vojske. Te prijave naj se spišejo na navadnem papirju in naj se navede odvzet predmet ter ime oddelka ali tudi častnika, ki je ukazal, da se dotični predmet odvzame.

Interurbana telefonska služba. Generalni civilni komisariat sporoča: V Trstu se je vzpostavila interurbana telefonska služba za zasebne stranke. Interurbane telefonske zveze se lahko dovoli onim, ki dobe izrecno dovoljenje od generalnega civilnega komisariata za Julijsko Benečijo, kateremu se morajo tozadevne prošnje poslati potom trgovske zbornice v Trstu. Telefon se lahko uporablja le za pogovore in sicer najdalje časa šest minut. Naznanitve na določeno uro in služba javnih kabin niso dovoljene. Posebna služba za liste se bo vršila na potrebnih progah, ki bodo proste vsako noč od 23 do 4; vsakemu listu je dovoljen maksimum 30 minut. Listom je dovoljena tudi služba fonogramov.

Kje je dr. Susteršič? Ljudje nas vprašujejo vsak hip, kje je sedaj dr. Susteršič. Kaj dela? Na ta vprašanja ne moremo točno odgovoriti. Slutimo pa. In naša slutnja nam pravi, da mož še ni likvidiran kot služabnik in najernanik svojih prejšnjih gospodarjev. Saj govore razna poročila, da se še vedno plejejo niti med Dunajem, Budimpešto in — Svicco. Saj nas razumete! Razni Berchtoldi spletarijo še vedno. In med njimi utegne biti tudi Susteršič. Razni pojavi v naših jugoslovanskih deželah vzbujajo domnevo, da ima Susteršič še vedno sotrduke v Sloveniji, na Hrvaškem in v Bosni-Hercegovini. Spletkarjenje se nadaljuje in tisti dobro plačani sužnji še vedno love, da bi ujeli za svoje gospodarje vsaj del kože, ki jim jo je odnesla poplava dogodkov. In to bo še trajalo dalje. Dr. Susteršič je bil zli duh našega naroda. A zli duhovi ne odjenjujejo tako lahko od svojega prokletega roko-delstva. Trajalo bo, dokler se jim bo zdelo, da je še kaj nade. Šele tedaj, ko bodo stvari končno veljavno urejene in določene, bodo ti stori likvidirani zares in za vedno. Zato je vsem poštenim življenj v narodu v dolžnosti, da so skupno na straži in da obzrepušejo delo ljudi, ki bi hoteli narodu naš zopet usuznjiti kakšni padli veličini. Milostno nebo je osvobodilo naš narod; obvaruje naj ga tudi pred peklenškimi nameni rokovančev!

Slovensko gledališče. Nocoj, točno ob 20 se uprizori najizrazitejša dramsko delo švedskega pisatelja Strindberga in sicer njegova močna in pretresljiva tridejanska drama »Pelikan«. Obeta se nam nocoj krasna predstava, ker je drama dobro naštudirana ter nastopijo v večjih ulogah ga. Silova, g. Kralj, gđ. Gradišarjeva, g. Terčič in gđ. Bizjakova. Občinstvo se naproša, da pravočasno zasede prostore, ker se predstava prične točno in se ne bodo smeli zasedati prostori tekotom vršočega se dejanja. Opozorjamo tudi, da bodo odmorili zelo kratki. Vstopnice so v predprodnji pri gledališki blagajni v veži Narodnega doma.

Truplo na morju. Včeraj popoldne okoli 13 je zapazil mož, ki je vozil neko motorno ladjo v bližini svetilnika pri Sv. Andreju človeško truplo, ki je plavalo na vodi. Potegnili so je na breg, in sodnijska komisija je ugotovila iz papirjev, ki so jih našli pri mrliču, da je leta neki Karel Nebiolo, star 35 let, nameščen pri železnici. To najbrž ne gre za zločin, ker niso našli na trupu nobene rane. Nesrečnik je najbrž padel v morje in utonil. Pri sebi je imel 236 lir in srebrno uro. Truplo so prenesli v mrtvašnico pri Sv. Justu.

Posebna patrula policijskih agentov in orožnikov je snoti krožila po mestu in artilarja kakih 20 sumljivih oseb. Med temi so najznamenitejši naslednji trije: Jurij Lubin, star 28 let, iz Dalmacije, ki je izvršil v Puli več tatvin v skupnem znesku 60.000 lir; zbe-

Slovensko gledališče v Trstu.

21. predstava. Sezona 1919-20.
Danes, v četrtek, 6. novembra 1919
točno ob 20

Pelikan.

Drama v treh dejanjih. Spisal August Strindberg. Režiser Emil Kralj.

Cene: Sedeži v prtiličju: Prvih sedem vrst po 4 L; ostalih osem vrst po 3 L. Sedeži na galeriji po 2 L. Stojišča v prtiličju 1 L. 50. Dijaške in otroške vstopnice (za otroke do 12 let) 1 L. — Lože 2 L.

žal je iz pulske ječe v Trst in živel tu pod drugim imenom; Ivan Millich, znan ulomilec; pri katerem so našli razno orodje in priprave za ulome blaginje, in Amedeo Novelli, star 29 let, stanujoč v ulici Massimo D'Azeglio 24, ki je pred 4 meseci ukradel iz skladišča v ulici Caripson na škodo trgovca Cherubinja za 30.000 lir čokolade. Pri večini teh sumljivih tihcev so našli razno strešno orožje.

Zmešalo se jima je. Včeraj ob 16/30 je našel občinski stražnik Brandolin na nekem grobu gospoda, ki se mu je zdel sumljiv; v rokah je držal steklenico v kateri je bilo kakih 100 g karbolne kiseline. Ker je oni gospod, Anton P., star 41 let, stanujoč v ulici Tiziano Veccelio, odgovarjal stražniku na jako čuden način, mu je Brandolin vzvel steklenico iz rok, nakaš so ga z avtomobilom spravili v opazovalnico.

— Marija Toman, stara 24 let, stanujoča na Vrdeh, se je včeraj vrnila s pokopališča. Kjer ima pokopanega svojega moža. Ko je prišla na lesni trg, je začela upiti in razgrajati, kar je kazalo, da se je revici zmešalo. S Trevesovim avtomobilom so jo odpeljali v opazovalnico.

Konj se ji je splašil. Marija Prok, stara 34 let, iz Britofa št. 48, je vpregla včeraj jutraj konja v voz, da bi se odpeljala v bližnjo vas po opravku. Med potjo pa se je konj splašil in začel dirjati; voz je trčil ob velik kamen in vrgl ubogo kmetico nekoliko metrov naprej, nakaš ji je šlo kolo čez telo. Ranjena sicer ni bila nevarno, toda padec ji je pretresel možgane. Pozneje so ustavili dirjočega konja in peljali z istim vozom Marijo Prok v tukajšnjo bolnišnico, kjer so jo sprejeli v IV. oddelku. Revica pa se ni več vrnila domov, ker je popoldne umrla.

Književnost in umetnost.

(K današnji predstavi »Pelikana«.)

Strindberg se je rodil na Švedskem l. 1849. Že v prvih svojih delih je hodil svojo lastno pot, kar pomeni obenem, da si je nakopal že takoj v začetku obilo nasprotnikov. Ko je nastopil s knjigo, ki bica tedanje konvencionalne in socialne razmere, so ga začeli reakcionarni krogi in časopisi tako preganjati, da se je moral umekniti v tujezemstvo.

Konvencionalnost in socialne razmere, — ki so malone povsod enake — niso mogle preokupirati takega duha dolgo časa. Po delih, ki kažejo prehodno dobo njegovega umetniškega delovanja (kritika verskih obredov, ki mu je naprtila tožbo; spisi, iz katerih tendenciozno pronic ideja, da se da delavsko vprašanje rešiti le potom čistega socializma, i. dr.) se je Strindberg končno povzpeldel, ki ga karakterizirajo. To so psihološka dela, ki opisujejo razmerje med ženo in moškom. Do teh del in idej, ki jih zastopa v njih, so ga prignale deloma lastne nesrečne izkušnje v rodbinskem življenju, deloma tudi dejstvo, da se je na Švedskem razpaslo v tistih časih pretirano oboževanje žene. Piedestal k temu oboževanju je postavil brezdomno lben.

Z brezobzirnostjo je Strindberg nastopil boj proti oboževateljem ženske in proti ženski emancipaciji. Žena mu je potrebno zlo. Kar je slabega, prihaja skoro izključno od nje. Vse življenske disharmonije imajo svoj izvor v njej. Žena je zlo v nedolžni obleki, s kodrasto glavo in golobimi očmi. Približa se možu, mu odvzame inicijativno, si prisvoji njegove ideje in jih prodaja za svoje. Ko objublja nebesa, približa obenem moža na križ.

Ženska ljubezen obstoja v tem, da jemlje in sprejema. Kjer nima kaj vzeti, ne ljubi. Moža jemlje iz strasti, iz sebičnosti in ker ne ljubi samote. Način, kako ga jemlje, je nedolžno pobarvan in mu je namen skriti, kar je kritja potrebno.

Najprijaznejša je takrat, ko ji je vest najbolj obtežena.

Telesno je Strindbergova žena nerazvit mladenič s prsmi, prehitro dorastel in pozneje v rasti zaostal otrok, kronično anemično bitje.

Skoraj vsaka Strindbergova žena ima svojega »upnika«, ki grebe po njeni vesti. Ali spomin, ali živ človek?

Tudi v »Pelikanu« nastopa nevidni upnik. Izraža se v zibajočem se naslanjaču in v lastnem sinu.

Pelikan je ptič, ki pita svoje mladiče z lastno krvjo. Mati v drami tega imena, pita svojo sebičnost s krvjo svojih otrok. — R.

†

Marija Turco

roj. Pizziga

stara 43 let, je po dolgi bolezni izdihnila svojo blago dušo včeraj zvečer, preživljena s svetotajstvi za umirajočo.

Globoko užaloščen soprog Josip, sinova Rafael in Josip ter hči Gabrijela, kakor tudi drugi sorodniki naznanjajo to tužno vest prijateljem in znancem.

Pogreb se bo vršil v četrtek, 6. t. m., ob 15.45 iz Androna Criatoforo Colombo št. 1.

TRST, 5. novembra 1919.

Veliko pogrebno podjetje Capellan.

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. beseda. Najmanjša pristojbina 1 l. — Debele črke 20 stot. beseda. Napunilna pristojbina 1 l. —

KUPUJE se les za kurjavo, v vsaki množini. Resne ponudbe na trdko D. A. Trevisan & Ci., Trst, ul. Loggia 11, tel. 31-65. 4303

TRGOVSKI POMOČNIK, Hrvat, 24 let star, večš slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, sam, išče primerne službe v kakršnikoli trgovini. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 4304

MLADI PRASICKI, ameriške pasme se prodajo. Rakinovec, ul. Commerciale št. 860. 4305

KUPUJEM CUNJE in prodajam koruzno slamno za postelje. Ul. Molino grande št. 20. F. Babič. 4307

ONA GOSPA, ki je včeraj popoldne prejela 1200 lir za srebro, je naprošena da se oglasi v ul. Manzoni št. 17, vrata 2. 4308

GOSPOSKI DVOREC v Dalmaciji, v bližini Splita, se prodaja takoj pod ugodnimi pogoji. Natančne informacije osebno. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 4309

PROSJA. Svojemu prijatelju, bogatemu, nabraznemu, resnemu veletržcu mirne naravi, priklupljive, mlade zunanosti in dobrega sočutnega srca, kateri se radi obilice poslov za to dosedaj ni zanimal, se pa želi seznaniti v svrhu ženitve, sedaj vsled izpremembe razmer, s pametno, dobrasrčno, skrbno gospodično v starosti do 28 let, želim dobiti ugodno, veselo, gospodinjstvo in trgovino vajeno prijateljico družico, neomadeževane minulosti. Premoženja ne išče, ako je, tem bolj. Priženi se tudi na imetje v mestu ali blizu kolodvora. Le resne ponudbe s sliko in točnimi podatki, oziroma z nasveti tudi od sorodniške ali prijateljske strani prosim zaupno pod »Diskretno-Industrija« na ins. odd. Edinosti. 4310

VELIK DOHOD krasnih baržunastih in suknjenih klobukov po jako nizkih cenah. — Sprejemajo se naročila in popravila. Novi modni salon, Corso Garibaldi št. 28. 4311

12 velikih srebrnih gumbov se prodajo po ugodni ceni. Pojasnila v ins. odd. Edinosti. P 214

SREBRN DENAR kupuje po najvišjih cenah urar ul. Manzoni št. 17, vr. 2, priliječe. (4300)

SOBA in kuhinja, novi se prodasti. Sv. M. Magda. Zgornja, Bivio 1, II. 4302

DVE služkinji, Slovenki, iščete službo samo pri slovenski družini. Ponudbe na ins. odd. Edinosti pod št. 3331.

POSTREZNICO išče mala družina (3 osebe), ul. Commerciale 9, III. nad., levo, vr. št. 37. B 127

KROJACNICA Avgust Štular ul. S. Francesco d'Asisi št. 34, III. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 3367

Vsi oni, kateri nam po prejemu računa od našega inseratnega oddelka pošljejo denar, naj blagovole napisati na odrezek poštne nakaznice, — številko dotičnega računa. —

Po Acquedottu.

Kaj se vrši po Acquedottu? Je že pol ure, da te opazujem skozi kavarniško okno!

Stavim svojo glavo, da imaš sestanek s kako lepo gospodično!

Kaj te ni sram.... ti, stari osel?

Vraga čakam!

Kaj me brigajo vaše tržaške gospodične z visokimi čreveljčki!

Iščem hišo, kjer se nahaja oni fotografski atelje, o katerem vsi govorijo.

Kaj spiš?

Ne vidiš, tukaj nasproti št. 27.

Išče se korespondent

slovenskega in italijanskega jezika, kateri je zmožen v prejemanju in oddaji lesa.

Parna žaga v II. Bistrici JOS. SAMSA.

Krasne slike na porcelanastih ploščah izdeluje umetno edino le umetno-fotografski atelje, ulica Acquedotto št. 27. — Trst. Pozor! — Govori se slovenski in srbsko-hrvatski. — Pozor!

Proda se nova hiša

pripravna za vsako obrt. Naslov pove inseratni oddelček Edinosti pod št. 3814.

ZLATARNICA G. PINO, TRST
se nahaja na Korzu št. 15 (bivša zlatarnica G. ZERKOVITZ & Figlio)
Velika izbora srebrnih in zlatih in, uhano, verice itd. 4304

PFaff Stroj za šivanje in vezanje pravi nemški vzorci
Seidel & Neumann in
'Singer' Gast & Gasser
Bogata zaloga vseh potrebnih
Mehaničnih delavnic za vsako popravilno. FRANCESCO BEDNAR
Trst, ul. Campanile 19

ZALOGA UR IN ZLATANINE
na veliko izbero se vdobi pri
A. POVN v Trstu
FRG GARIBALDI (BARRIERA) 3.

IZREDNA PRILIKA!
Žganja L. 6. — lit.
Rum L. 6. —
Vermouth L. 4.40
Marsala L. 4.40
Konjak po L. 8. —
Malinovec po L. 6. —
prodaja I. Krizmančić, Trst, ul. 30. oktobra 8.

ZOBOZDRAVNIK

D. MRAČEK TRST

Corso 24, I. nadstropje
Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.
Brezbolno izdiranje zob, plombaranje in umetni zobje

— TVRDKA —
Alarico Lantschner
v Trstu, Via Roma 28 (bivša ul. delle Poste) vogal ul. Giorgio Galati. Zraven velike pošte. — Telefon 198.

Dvokolosa, motorna kolesa, priklidine, pnevmatični predmeti. Popravila. — Delo solidno.

Dr. FRANZUTTI

ZOBOZDRAVNIK v Trstu, ulica Genova št. 18, I. nadst. (prej ulica Campanile)
Tehniški vodja A. Johnscher, dolgoletni asistent Dr. J. C. Cernaka — izdiranje zob brez bolečin. Plombaranje. Umetni zobje.

STRUP za miši in podgane

povzroča med mišmi in podganami kugo, vsled katere poginejo vse v najkrajšem času, ker ena dobi bolezen od druge.

Za vse druge živali je »strup za miši« brez učinka in nevarnosti.

Ena doza s poštnino vred 2 liri.

Lekarna v Vipavi IVAN MED.

UMETNI ZOBJE

z in brez čelusti, zlate krone in tudi obrobni
VILJEM TUSCHER
TRST, ul. 30. oktobra (ex Casernari) 1, II.
Ordinira od 9 predp. do 6 zvečer.

JADRANSKA BANKA

Dela. glav. K 3.000.000, Rezerva K 5.000.000
Centrala: TRST

Via Cassa di Risparmio 5 — Via S. Nicolò 9
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opotiti, Split, Šibenik, Zadar
Ekspozitura: Kranj.

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle

Sprejema vloge

na hranilne knjižice proti 3-4% letni obrestim v bancogiro-prometu proti 3% letni obrestim. Na odpoved navezane zneske sprejema po najugodnejših pogojih, ki se knajo pogoditi od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostna pradalja (Salvo depositum). Blagajna posluje od 9.30—12.30 in 14.30—18.